

Secundum ergo varios illos, quos gratia in nobis operatur effectus...

Haec divisio, licet magis proprie conveniat gratiae actuali, adaptatur tamen etiam habituali...

Secunda divisio est in gratiam excitantem & adjuvantem, cujus meminit Tridentinum sess. 6. cap. 4. ubi ait: Per Dei excitantem...

Tertia divisio, & omnium celeberrima, est in gratiam sufficientem & efficientem, quae delimitur ex Augustino, de corrupt. & gratia cap. 11. & 12.

Haec divisio est omnium controversiarum, quae histerioribus agitantur, veluti fomes ac seminarium...

Quidam gratiam sufficientem ita despiciunt, ut eam dicant esse monstrum quoddam singulari gratiae...

Utrique certe gratiam divinae irrogant injuriam, quia, ut ait Prosper ad Demetriadem, cap. 7. Gratia Dei nisi tota suscipiatur...

Utrunque semper Schola Thomistica constanter docuit & praedixit, ac indefesso labore, ab ortu suo, per quatuor secula, non minus fortiter ac generose...

Angelici Doctoris, cum qua adolevit & crevit, & cum qua semper gloriose vivet, & vincet...

Plura circa utramque gratiam hic inferenda paraveram, 30 quae ob reverentiam Apollonicae Sedis, stricte prohibentur...

Sivero (studiosus Lector) completum de gratia Tractatum habere velis, lege quae de divinorum decretorum efficaciam & voluntate Dei antecedente & consequente...

DISPUTATIO IV.

De Causa Gratiae.

Ad quaestiones 113. Divi Thomae.

Declaratis necessitate, natura, & speciebus utriusque gratiae, habitualis scilicet & actualis, sequitur dicendum de causis eius...

ARTICULUS I.

Utrum solus Deus possit esse causa principalis gratiae habitualis?

Partem negativam tenent Medina 3. parte q. 13. dubio ultimo, & Cabrera ibidem disp. 2. ubi docent humanitatem Christi, seu Christum in quantum hominem...

S. I.

Vera sententia statuitur.

Deo igitur, nullam creaturam, quantumcumque perfectam, ne quidem Christum, in quantum hominem, posse esse causam principalem gratiae sanctificantis...

Probat primo conclusio: Scriptura & SS. Patres attribunt Deo ut ipsi proprie, iustificare homines, & a peccato mundare: Sed homines iustificatur, & a peccato mundantur per gratiam sanctificantem: Ergo productio gratiae soli Deo ut causam principali tribui potest.

Neque valet, si dicas, illa testimonia intelligenda esse de causis principalibus quae prima fit ac proinde independens a superioris concursu...

Probat secundo: Qui principaliter causat gratiam, dat etiam ut causa principalis Spiritum Sanctum: Sed nulla creatura, neque etiam Christus, in quantum homo, habet

Habet potestatem physicam & principalem ad dandum Spiritum Sanctum: Ergo neque ad infundendam gratiam. Major patet, nam in ipsa collatione gratiae & caritatis datur Spiritus Sanctus...

Ratio etiam id suadet. Oportet enim donum esse quodammodo ipsius dantis, vel per identitatem, vel per originem vel per possessionem, ut docet D. Thomas 1. part. quest. 38. art. 1. ad 1.

Probat tertio conclusio: Per gratiam habitualem ad optatur in filios Dei: sed nulla creatura, nec etiam Christus, in quantum homo, potest principaliter nos ad optare in filios Dei...

Confirmatur: Ille solum potest adoptare in filium, qui conaturaliter habet jus ad hereditatem: Sed nec Christus ut homo, neque alia pura creatura habet conaturaliter jus ad visionem beatam...

Confirmatur amplius: In hoc differt adoptio divina ab humana, quod illa fit per solam affectionem, extrinsecam ad hereditatem patris adoptantis...

fit ea quam habet qualibet creatura ad obediendum Deo, in omnibus quae non implicent contradictionem, dominio creature subdici non potest: Ergo nulla creatura potest ut causa principalis educere gratiam sanctificantem ex potentia obedienti animae.

Denique suaderi potest conclusio ratione D. Thomae hic 10 artic. 1. Causa principalis debet esse majoris, vel saltem aequalis perfectionis cum suo effectu: Sed nulla creatura potest superare vel adaequare in perfectione gratiam sanctificantem...

Confirmatur: Producere gratiam in anima, est animam delicare, communicando ipsi physicum naturae divinae confortium: Sed delicare est solius Dei per modum causae principalis, sicut ignis per modum causae principalis est solius ignis...

Dices, hanc rationem probare quidem, nullam creaturam per virtutem sibi conaturalem posse principaliter producere gratiam, non tamen convincere, id non posse praestare per qualitatem aliquam sibi superaditam.

Sed contra: Qualitas illa, vel esset gratia in tali creatura existens, vel aliqua alia qualitas a gratia distincta? Neutrum dici potest: Ergo non valet instantia. Probat Minor in primis quoad secundum: quia omnis alia qualitas supernaturalis, distincta a gratia, secundum suam speciem, est multo imperiofior ipsa gratia producta...

Ex his inferes, nullam creaturam esse posse causam efficientem principalem virtutum supernaturalium. Nihil enim potest esse causa principalis proprietatum, quod non sit causa principalis formae ad quam consequuntur: Sed virtutes supernaturales comparantur ad gratiam, veluti proprietates ad essentiam...

Dices: Per actus naturales homo effective causat virtutes acquiritas: Ergo pariter per actus supernaturales fidei, spei, & caritatis, virtutes illas supernaturales effective attingit, & non solum meritorie & dispositive.

Respondet, concessio Antecedente, negando consequentiam & paritatem: duplex enim assignari potest ratio discriminis. Prima est, quia actus naturalis, ut subordinatus potentiae naturali, adequat vel excedit in perfectione ipsum habitum acquiritum...